

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 16

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
19. APRILA (ABRIL) 1956

Komunisti in Jugoslavija

Jutri, 20. aprila, bo minilo petnajst let, odkar je nacistična “kazenska ekspedicija”, ki jo je Hitler 6.IV.1941 poslal v Jugoslavijo, zaključila vojaške operacije. Pri razbitju države je bila deležna izdatne pomoči s strani jugoslovanskih komunistov.

Že v zadnjem članku smo omenili, kako je med množico, ki je po državnem udaru 27. marca manifestirala po beograjskih ulicah, vedno bolj prihajal do izraza komunistični element. Komunisti so tedaj prišli iz podzemlja na površje ter izvedli revijo in mobilizacijo svojih udarnih sil. To priznavajo sedaj sami.

Kakor komunisti v ostalih državah, se tudi komunisti v Jugoslaviji niso nikdar borili za koristi države in posameznih narodov, ampak so vedno imeli pred očmi samo koristi partije in svetovnega komunizma. Za doseg tega cilja so se kot pravi kameleoni prilagojevali najrazličnejšim situacijam, menjavali taktiko in programe, kakor je pač bilo treba, samo, da je od tega imel korist svetovni komunizem.

Vsi se še spominjamo dogodkov leta 1939, 1940 in 1941. Zaradi mednarodnega položaja je vojaška oblast morala tudi v Jugoslaviji klicati rezerviste na orožne vaje. Med te rezerveiste so komunisti začeli širiti svoje letake. V njih so jih pozivali, naj se ne bore za Jugoslavijo, naj ne podpirajo reakcionarnih zahodnih kapitalistov in vojnih hujskačev. Orožje naj odvržejo in delajo samo za mir med narodi. Vsako pomanjkljivost, ki se je pokazala ponekod zaradi vpoklica večjega števila rezervistov pod orožje, so komunisti spretno izrabljali ter širili nezadovoljstvo. Na ta način so rušili vojaško moralno. Istočasno so komunistični elementi po vojaških okoliščinah delali sabotaže, samo, da bi onesposobili udarno moč jugoslovanske vojske.

Ko je hitlerjanska Nemčija sklenila s Sovjetsko zvezo nenapadno pogodbo in sta si Molotov in Ribbentrop podala roke s smehljajočim obrazom, so komunisti tako v Sloveniji, kakor v ostalih delih države, postali čez noč najboljši zavezniki nacistov. Hitlerjanci niso bili nič več nacisti in fašisti, ampak kot zavezniki Sovjetske zveze “borci za mir” v svetu. Zato so bili komunisti v najboljših stikih z nacistično peto kolono. Služili so ji za odlične ovaduhe in pomagače. Nacistični Nemec je tako postal njihov tovariš v skupni borbi proti “zahodnemu imperializmu” ter angleškim in ameriškim “vojnim hujskačem”.

Ob državnem udaru 27. marca so se komunisti prav tako hitro znašli. Ker je bila javnost sovražno razpoložena proti Nemcem, so komunisti spremenili taktiko ter po ulicah vpili “bolje rat nego pakt”. Vse so storili, da se napetost med obema državama poveča, samo, da bi prišlo do vojne. Za ta čas so komunisti že imeli pripravljene svoje načrte za izvedbo revolucije. Svojo razdrilno akcijo proti varnosti države so zato še povečali. Med vojsko so še bolj rovarili ter tako spodkopavali in ubijali voljo do obrambe. Povsod so širili vznemirljive novice in begali ljudstvo. Ob nemškem napadu so želi sadove svojega dela in so sovražniku še pomagali, da je lažje opravljal svoje delo. Ponekod so komunisti zavzeli tudi to taktiko, da so se prijavljali kot prostovoljci samo, da bi prišli do orožja, ki so ga rabili za svoje namene. Za obrambo države niso storili ničesar. Saj so bili njeni največji rušilci in pravi izdajalci.

Ko je okupator začel preganjati slovenske rodoljube — protikomuniste, je bilo to komunistom zelo prav. Kar javno so govorili, da naj Hitler in nacisti kar pobijejo čim več ljudi, da jih potem komunistom ne bo treba.

Dva meseca pozneje — 22.VI.1941 — so rdeči kameleoni zopet spremenili svojo barvo. Okupator Nemec, dotedanji zaveznik komunistične Sovjetske zveze in s tem komunistov po svetu, je namah postal njihov največji sovražnik, ker je napadel Sovjetsko zvezo. Novonastalemu položaju primerno so komunisti takoj spremenili svojo taktiko. Kakor so prej onemogočili obrambo, tako so sedaj začeli organizirati upor proti okupatorju. Ne da bi osvobodili narod, ampak, da bi

BULGANIN IN HRUŠČEV V LONDONU

Sovjetska državnik Bulganin in Hruščev sta na poti v London. Malenkov je potoval v London in nazaj v Moskvo na raketnem letalu, predsednik sovjetske vlade in tajnik komunistične stranke potujeta v angleško prestolnico na vojni ladji. Iz Rusije so tako potovali na zahod na obisk samo ruski carji. Ko sta v letih 1895 car Aleksander in pozneje za njim car Nikolaj II. potovala na zahod, je bil to uvod v veliko rusko alian-so; carska Rusija se je morala po porazih in udarcih v Aziji nasloniti na Evropo in tam iskati ravnotežja za izgubljeni prestiž. Sovjetska državnik sta se vkrcala na križarko Ordžonikidze v pristanišču Kaliningrad — mesto je dolga stoletja nosilo ponosno rusko ime Königsberg. Pred pol stoletja so odhajali ruski carji na zahod kot predstavniki režima, ki je doživljal hude politične in vojaške poraze; Kaliningrad je poslal na zahod ladjo, ki je odpeljala iz mesta, ki je danes v Rusiji najbolj skrivnostno in kamor tujec nima dostopa.

Londona policija je bila te dni na nogah kot to že dolgo ne. Odstranili so iz Londona vse vodilne antikomuniste in poslopje, kjer bosta sovjetska državnik prebivala, je od vseh strani postavljeno pod križni ogenj opazovalcev — opazovali bodo vse ulice in ogle, odkoder bi mogel pasti strel maščevalca ali zagrizenca, ki bi hotel dati s tem svojim dejanjem duška svojemu sovražstvu ali maščevalnosti nad ruskimi politikami. Policija ima nalog sleherni znak takega nastopa preprečiti in listi pišejo, da bi moglo dejanje takega blažnja ali zanesenjaka izzvati “tretjo svetovno vojno.”

Listi pa so polni kritike na naslov sovjetskih gostov. Ako so poročila točna, je londonsko prebivalstvo zelo nerazpoloženo proti Bulganinu in Hruščevu. V London prihajata namreč politika, ki sta še pred nekaj meseci v Aziji javno kritizirala in napadala angleško politiko, obsojala angleški kolonializem in rušila oporišča angleške trgovine in obrambe. V Londonu namreč vsi dobro vedo, da se bo življenski standard v Angliji temeljito poslabšal, ako se bo morala Anglija umakniti s svojih zadnjih postojank v Aziji in drugod po svetu. Nemiri na Cipru, kriza v Palestini, strah za kontrolo nad petrolejskimi vrelci v Mali Aziji — vse to nalaga nove dolžnosti angleški vojski in s tem blagajni. Povečani izdatki bodo težko breme za davkoplačevalca in za ves angleški gospodarski sistem. In London mora te dni pozdravljati tista sovjetska državnik, ki v svetu vodita vso gonjo proti Angliji.

Dnevnege reda razgovorov med tem obiskom še niso objavili. Pač na napovedujejo listi, da bo Eden izrazil to priliko in opozoril sovjetske goste na neskladnost med politiko, ki ponuja prijateljstvo in sožitje na eni strani in politiko, ki na drugi strani ruši temelje Anglije, njene moči in njenega gospodarstva. “Tablet” je celo zapisal, da se je govorilo, da bo angleška vlada načela vprašanje verske svobode v Rusiji in

nadenj priklicali še večjo nesrečo, od katere bi zopet imeli koristi samo komunisti, ker bodo ljudje bežali iz strahu pred represalijami v hoste in pomnoževali partizanske vrste. V tem času komunistom v Sloveniji ni bilo prav nič več za Jugoslavijo. Vse mogoče politične in socialne krilatice so prilagojevali trenutnim potrebam revolucije. Borbo proti okupatorju so istovetili z borbo proti narodno zavednemu slovenskemu človeku; danes so bili še za jugoslovansko državo, jutri so na vsa usta vpili za somoodločbo narodov; danes so ponujali roko od okupatorja preganjanemu narodu, samo, da so mu naslednje dne skupno z okupatorjem zasadili nož v hrbet. Glavno jim je bilo, da izvedejo svojo komunistično revolucijo, pa čeprav pri tem propade slovenski narod.

Kakor hitro so pa dobili iz Moskve sporočilo, da zahodni zavezniki Jugoslavije kot državne tvorbe ne bodo pustili za stalno razbiti, so komunisti po celi Jugoslaviji namah postali največji Jugoslovani.

v komunističnih satelitskih državah. Toda to vprašanje so baje hitro odstranili z dnevnega reda, brž ko so na Cipru sami aretirali nadškofa Makariosa in ga odvedli v konfinacijo. Komentator “Tablet” piše, da se bo lahko zgodilo, da bo Hruščev sam načel to vprašanje in povprašal, kdaj bo Anglija nehala zapirati cerkvene dostojanstvenike...

Le malo verjetnosti je, da bi razgovori med angleškimi in sovjetskimi državniki veljali vsemu temu, o čemer se sedaj v londonskih listih največ piše. Javno mnenje se pač lahko razburja in vnema nad ogroženimi postojankami v Aziji in nad krutostjo komunizma v Rusiji in polovici Evrope. Sovjetska državnik pa dejansko prihajata kot poslanci miru — ali vojne in samo ta vidik bo mogel vplivati na okvir razgovorov.

EVROPA — CENA ZA SPORAZUM

Ko so ruski carji sklepali dogovore z zahodom, je šlo vedno za Evropo in njeno usodo. Rusija se je odločala za odločilno vlogo v Evropi, da je s tem utrdila svoje postojanke. Dolgo je trajalo, da je prišlo do sporazuma med Anglijo in Rusijo v začetku tega stoletja. Ko pa je l. 1907 bila podpisana pogodba o Veliki antanti med Francijo, Anglijo in Rusijo, se je to zgodilo potem, ko je Anglija pristala na dogovor o razdelitvi interesnih sfer med Anglijo in Rusijo v Mali Aziji in na Daljnem vzhodu. Takrat je Anglija dvigala poraženo Rusijo (po ruskojaponski vojni) v vrsto vodilnih veselil. Danes po sta prišla sovjetska državnik v London, toda Sovjetska zveza vojne ni izgubila, pač pa se je njen položaj z njeno zalogo atomskih in hidrogenih bomb tako utrdil, da je Rusija danes tekmovalka z ZDA za razdelitev oblasti nad vsem svetom. Rusija ima samo en cilj: podvreči ves svet komunizmu.

Dokončni spopad za premoč na svetu (vojaški ali samo diplomatski) pa je nemogoče, dokler položaj v Evropi ni urejen. Zahodna Evropa je sicer povezana v NATO in tega vodijo ZDA, toda v sredini Evrope je Nemčija, preklana na dvoje in dokler bo zijala ta zagozda, tako dolgo Evropa ne bo enotna. In tega prepada ne moreta zasuti niti NATO, niti Varšavska obrambna zveza, ki veže Sovjetsko zvezo in vzhodne komunistične države v obrambni blok.

Prav te dni so v Bonnu objavili, da so naročili nemškemu ambasadorju v Moskvi, kako se naj začne s sovjetsko vlado pogajati za zedinjenje Nemčije. Preprosto povedano pomeni to poskus, da bi vlada zedinjene Nemčije mogla Rusiji ponuditi enako tovarništvo za nadvlado Evrope, kakor je to že storil v letih 1880 kancler Bismarck. Toda Nemčija — tudi zedinjena — še dolgo ne bo imela zaloge atomskih in drugih najmožnejših orožij. Sovjetska zveza more ta trenotek za nadvlado nad Evropo računati samo z enim partnerjem — in to je Anglija.

POSVETI BAGDADSKEGA BLOKA

Ko se Bulganin in Hruščev bližata Londonu, pa se v Teheranu razvija zelo važna konferenca bloka držav, ki so (Nadaljevanje na 4. strani)

Po končani vojni so v Jugoslaviji s pomočjo zaslepljenih zah. zaveznikov vzpostavili svoj diktatorski režim. Na papirju so državo razdelili v šest federalnih republik, v resnici so pa uvedli tako strog centralizem, kakršnega predvojnega Jugoslavija nikdar ni poznala. Vse delo komunistov doma na političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem polju vsa leta je bilo tako, da je služilo v prvi vrsti utrjevanju komunizma v državi in koristilo ciljem svetovnega komunizma. Temu cilju je vedno služila zlasti zunanje-politična aktivnost titovih komunistov.

Torej ne koristi narodov, ne države, koristi partije in komunizma so bile in so glavno. Vseeno je kako se ta komunizem imenuje. Vseeno, če je Stalinov, Hruščevljev, Titov ali pa Maecetungov.

Vsi imajo isti cilj: zmago svetovnega komunizma in vzpostavitev njegove diktature v svetu. Do tega spoznanja bodo nujno morali priti tudi tisti, ki že nekaj let zalagajo z dolarji komunistično diktaturo v Jugoslaviji.

Fué conmemorado con diversos actos el Día de las Américas

En todas las repúblicas de ambas Américas se celebró el 14 del mes corriente el Día de las Américas con diversos actos preparados por diferentes entidades.

En los salones del Círculo Militar en Buenos Aires el sábado pasado se realizó el almuerzo de confraternidad americana organizado por la Sociedad Bolivariana de la República Argentina y los Institutos de Cultura Argentino Americanos.

Para conmemorar la fecha fueron preparados también varios programas radiofónicos así como las disertaciones que se transmitieron por distintas emisoras.

El ministro de Relaciones exteriores

Proslava Dneva Amerik

Vse ameriške države so v soboto dne 14. aprila slavile Dan Amerik. Povsod so bile razne slavnosti.

V Bs. Airesu je bilo v Častniškem domu slavnostno kosilo bratstva med ameriški državami. Pripravili so ga Bolivarijanska družba v republiki Argentini kakor tudi Argentinsko - ameriški kulturni instituti.

V počastitev tega dne so radijske postaje tega dne oddajale tudi razne slavnostne programe in spominske govore.

Minister za zunanje zadeve in bogo-

y Culto doctor Luis A. Podestá Costa con motivo de la celebración del Día de las Américas envió al secretario general de la Organización de Estados Americanos doctor José A. Mora el siguiente telegrama:

“Con motivo del Día de las Américas complázome en reiterar a vuestra excelencia en nombre del gobierno y pueblo argentino la firme adhesión a los principios de panamericanismo inspirados en la libertad y la democracia y reafirmar nuestra convicción de que la amistad, el mutuo entendimiento y la cooperación entre las repúblicas de América continuarán siendo ejemplo para el mundo y el más sólido fundamento de la paz”.

častje dr. Luis A. Podestá Costa je pa tega dne poslal glavnemu tajniku Organizacije ameriških držav dr. J. A. Mora brzojavko naslednje vsebine:

“Na Dan Amerik mi je čast znova poudariti Vaši Ekselenciji v imenu argentinske vlade in naroda odločno privrženost načelom panamerikanizma, ki ga preveva svoboda in demokracija ter znova potrditi naše prepričanje, da bodo prijateljstvo, medsebojno razumevanje in sodelovanje med ameriški republikami še nadalje vzgled za ostali svet in najsolidnejši temelj za mir”.

Msgr. Fermin Lafitte — apostolski administrator buenosaireske nadškofije

V zadnji številki smo poročali, da se je buenosaireski nadškof kardinal dr. Santiago Copello, po večmesečnem bivanju v Rimu, prejšnji četrtek vrnil v Bs. Aires. V pristanišču so ga sprejeli apostolski nuncij, generalni vikar, pomožna škofa ter ostali člani stolnega kapitlja. Kardinal dr. Copello se je s pristanišča odpeljal v enega od buenosaireskih sanatorijev.

Kmalu po njegovi vrnitvi je ministrstvo za zunanje zadeve in bogočastje objavilo uradno sporočilo, da je kardinal dr. Copello izrazil Sveti stolici željo, da bi mu “zmanjšali bremena odgovornosti v vodstvu buenosaireske nadškofije”. Po sporazumu med polnomočenci argentinske vlade in Vatikanom je bil nato imenovan za apostolskega administratorja buenosaireske nadškofije cordobski nadškof Msgr. Fermin Lafitte.

Apostolski administrator buenosaireske nadškofije Msgr. Fermin Lafitte se

je rodil 2. nov. 1888 v Peyrunu v Franciji. V duhovnika je bil posvečen v Rimu, kjer je leta 1911 postal tudi doktor teologije. Po naselitvi v Argentini je več let deloval na raznih župnijah — Bs. Airesu. Za cordobskega škofa je bil imenovan leta 1927. Ko je pa bila ta škofija leta 1934 povišana v nadškofijo, je bil Msgr. Fermin Lafitte imenovan za njenega prvega nadškofa.

Msgr. Lafitte spada med najodličnejše člane argentinskega episkopata. Znan je kot velik mladolinjubi ter odločen zagovornik svobode verskega udejstvovanja in verske vzgoje mladine. Kot tak je neustrašno nastopil proti Peronu in njegovemu režimu takoj v začetku, ko je isti začel nastopati proti veri in katoliškim dijaškim organizacijam. V svojem prvem hujskaškem govoru proti kat. cerkvi je Peron zaradi takega njegovega stališča nadškofa Lafitte-a tudi javno napadel.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Eisenhower je zahteval od kongresa odobritev nadaljnjih 470 milijonov dolarjev za povečanje ameriškega vojnega letalstva. Iz te vsote naj bi zgradili čim več dolgoletnih atomskih reaktivnih letal B-52. — Hamarskojoeld, glavni tajnik ZN, je imel pretekli teden posvete z Gralom Nasserjem v Kairo, kjer je dobil zagotovila, da Egipčani ne bodo več napadali Izraela, če se bodo tudi judje vzdržali napadov. Od judov podobnega zagotovila še ni mogel dobiti, pač pa je judovski predsednik Ben Gurion javno obtožil Amerikance in Angleže, da podpirajo Arabce. — Dulles je izjavil, da bo ameriška vlada branila vsako državo na Srednjem vzhodu, ki bi bila napadena. Mislil je s tem na Izrael in Arabce. 21. aprila bo o tem problemu spregovoril tudi Eisenhower. Nekatera časopisna poročila so vedela povedati o premiku ameriških oddelkov iz Evrope proti Srednjemu Vzhodu.

ANGLIJA: Bulganin in Hruščev sta na sovjetski križarki Ordžonikidze priplula na obisk v Anglijo. Sprejeta bosta v avdienci pri kraljici Elizabeti II. Spremlja ju 15 tajnih sovjetskih agentov, poleg teh pa jima je britanska vlada dodelila 5.000 agentov Scotland Yarde za varstvo. Stanujeta v Claridge hotelu v Londonu. Proti vsem protikomunističnim emigrantom izza železne zaves je britanska policija podvela stroge ukrepe in jim omejila gibanje. B. in H. nameravata propagirati razorožitev in živahnejšo trgovino med ZSRR in Anglijo. Polega tega bosta poskušala Anglijo čim bolj oddaljiti od njenih za-

veznikov, zlasti od USA. Angleški katoličani in njihov tisk svarijo pred rdečima varljivcema in zahtevajo, da britanska vlada ne sme z njima skleniti nobenih tajnih pogodb. — Letalski maršal Sir John Slessor je objavil, da nosi Bulganin glavno krivdo za poraz varšavske vstaje pod gralom. Borom Komorovskim l. 1944. Bulganin takrat ni dovolil zaveznikiškim letalom pristajati na sovjetskem ozemlju, ki bi vozila orožje in hrano poljskim upornikom v Varšavi.

FRANCIJA: Vlada je poslala v Alžir nove vojaške oddelke, ki pritiskajo na upornike in jim povzročajo velikanske izgube. — Vrh. poveljnik NATO gral. Gruenther je pred dnevi izjavil, da bo obrambna črta pred sovjeti, če bo prišlo do vojne, potekala v južni Franciji, so poročali nekateri časopisi. Izjava je izzvala veliko presenečenje in strah pred vsem v Zah. Nemčiji in Nizozemski ter Belgiji, ker da jih je NATO že dejansko prepustila sovjetom. Gruenther je izjavo zanikal. Nekaj dni nato pa je bilo objavljeno, da je podal ostavko “zaradi zdravja” in je bil na njegovo mesto imenovan ameriški general Lauris Norstad.

AVSTRALIJA: Vlada v Canberri je odbila Titovo zahtevo po izročitvi protikomunističnega begunca Bogoljuba Rančiča, ki jo je pred dnevi predložil tamkajšnji Titov veleposlanik. Avstralska vlada je izjavila, da ta zahteva predstavlja “spretno prikrit poskus politične ugrabitve.” Tito obtožuje Rančiča kraje.

"Odpri srce, odpri roke..."

(Misli za Slovenski dan v Moronu)

Čas 20. stoletja, v katerega smo tudi mi vsi postavljeni, da ga živimo in v njem izpolnimo svoje poslanstvo, je včasih čudovito nerazumljiv, nemiren in razdvojen, kajti je to čas nekkih iskanj in razpravljanj, čas vseh mogočih načrtov, kako urediti človeško družbo, da ji bo dobro in bolje kot pa dozdaj. Je to čas človekoljubnih in plemenitih gesel, krilatice, pozivov; čas velikih in cenjenih fraz in na žalost-navadno nič več. Do dejanj in do uresničenja vseh lepih zamisli le malokdaj pride. Tudi vse tiste lepe fraze, s katerimi se je navduševalo ljudi, se čez nekaj dni pozabijo in da ljudem ni ravno dolg čas, je treba poiskati novih, v katerih so včasih samo nekoliko premenjene besede prejšnjih. Toda moderen človek je danes hitro zadovoljen, kajti nima časa, da bi premišljal, kaj so mu govorili včeraj in istočasno primerjal, ali mu ne govore prav tako tudi danes in mu bodo tudi jutri.

Mnogokrat sem že premišljal o teh stvarih in vedno sem prišel do zaključka: "Hvala Ti, dobri Bog, da tudi nas Slovencev, ki si nas sicer raztepel po svetu, le nisi premočno udaril s to boleznijo supermodernosti! Oče nebeski, kar prav je, da smo včasih nekoliko bolj robati in neuglajeni; kar dobro je, da naš značaj ne prenese preveč limonadnih fraz in poklonov! Kajti taki kot smo, brez kakšnih velikih obljub in zvečenih besed, le nekaj naredimo in dosežemo!"

Velik dokaz, da nas moderna bolezen čakanja in frazarenja še ni — vsaj močno še ne — napadla, mi je Slovenski dan v Moronu, ki ga ne samo Društvo Slovencev, ampak vsa naša živa in organizirana skupnost v Buenos Airesu, pripravlja. Vsa leta, odkar smo na tujem, nas spremlja slovenski tisk. Mnogo lepega nam je dal, toda najlepše v vsem tem tisku je zame to kratko in nevsiljivo vabilo: SLOVENSKI DAN v priredbi Društva Slovencev in vseh slovenskih društev, bo v nedeljo 22. aprila 1956. Rad bi poudaril besede: in vseh slovenskih društev. Kdor to premisli, bo vedel, kdorkoli sem, v katerikoli organizaciji delam, karkoli sem, ta dan je moj; kajti to je slovenski dan, dan naš vseh, brez ozira na naše mišljenje, na našo politično ali kakršnokoli drugo pripadnost. Je to dan slovenske skupnosti, slovenskih src, slovenskega bratstva. Vsi, ki smo Slovenci in protikomunisti, bomo slavili svoj dan. Če se med seboj še ne poznamo, se bomo spoznali; če se v teh ali onih točkah ne strinjamo in vemo, da se tudi v bodoče ne bomo, nič zato: kljub vsemu smo bratje, ki smo zmožni, da sedemo kot prijatelji različnih mišljenj za isto mizo, se poveselimo in pogovorimo, pa kljub temu kot prijatelji vstanemo in delamo spet vsak po svojih mislih in po svojem prepričanju. A brez sovraštva, brez zlobe. Če je med nami tekma v tem ali onem, je plemenita, nikdar osebno ali organizacijsko nestrpna. Spoštujemo drug drugega, čeprav dela vsak na svoj način in išče vsak svojih rešitev v tem ali onem vprašanju; spoštujemo se, ker vemo, da dela vsak v prepričanju: moje delo je pošteno in pravilno.

V tem je veličina Slovenskega dne, na katerega nas vsa društva, ki v naši javnosti delujejo, vabijo. In naša osebna veličina, plemenitost vsakega izmed nas, se bo izkazala v tem, da ta naš skupni Slovenski dan podpremo kajti...

...kajti naša društva ga ne pripravljajo zato, da bi s čistim dobičkom napolnila svoje blagajne! Ne! Niti en pes, niti en centavo ne bo obstal v blagajni tega ali onega društva. Ves čist dobiček se bo porabil za podporo revežem, bodisi med nami, bodisi za tiste, ki še stradajo in trpe po begunskih taboriških Evrope.

"Za reveže med nami?", se bo morda kdo začudil. "Kje pa so?" Prijatelj, če še boš vprašal tako, Te pomilujem. Če imaš Ti morda večji kos kruha kot si ga kdajkoli v življenju imel, vedi, da so tudi med nami mnogi, ki ga nimajo niti za vsakdanjo potrebo. Poglej, koliko je družin z otroci, pa si predstavlja, da oče zbolí, da boleha že dolgo in ni nikogar, ki bi služil. Če za reveže med nami ne veš, stopi enkrat v pisarno Društva Slovencev in poglej zneske, ki gredo vsak mesec za podpore onemoglim in bolnim; ko boš to videl, Te bo minila želja po nadaljnjem ugotavljanju in vpraševanju: kaj pa so sploh do sedaj naredili? Povprašaj pri Elizabetni in Vincencijevi konferenci. Če boš videl vse to, se boš morda kdaj premislil, pa

OB KNJIGI MARIJANA MAROLTA: ZORI, NOČ VESELA

Medtem ko so se nekateri pisatelji zaklinjali, da po svojem petdesetem letu ne marajo imeti nič več z literaturo in pisarjenjem (n. pr. Pregelj), so prav drugi čutili v sebi neizmerno moč in sigurnost svojega preresa, prešedši to življensko mejo, ter nam ustvarili kot poslednje bleščeče bisere prav najboljše svoje pisane stvari (Tavčar).

Tu v emigraciji opažamo pa še čisto svojstven pojav, ki bi bil doma, če že ne izreden, pa vsaj značilen ali po svoje originalen: v teh zadnjih letih se pojavljajo med nami pisatelji s svojimi prvenci, katere so napisali potem, ko jih je že peti križ težil, a ki nikakor niso nebogljivi zveščiči, ampak prave reprezentativne knjige. Tak je naš najboljši in najplodovitejši emigrantski pesnik Tine Debeljak - Jeremija Kalin, od katerega smo šele v založbi Svobodne Slovenije v izseljenstvu dobili vrsto pesniških zbirk; več kot jih je izšlo, pa jih je napisal in čakajo sončnejšega dne za svoj prvi pohod; tak je drugi, božični nagradenec Slovenske kulturne akcije Ruda Jurčec, in slednjič je te gore list tudi Marijan Marolt, katerega smo doslej poznali največ le kot kritika in kulturnega zgodovinarja, pa si je s svojim leposlovnim prvencem zdaj priboril tudi naslov pisatelja.

Gotovo je to svojevrstna posebnost, kajti literatura bi ne mogla pokazati mnogo enakih primerov. In ta posebnost mora imeti nekje svoje vzroke, nekaj, kar je sprožilo iniciativo, da so se ti pisatelji podali v leposlovno delavnico. Nikakor ni odločilna le napetost sile, ki te v teh letih in v teh rezmerah tišči, da pišeš. Da so ti ljudje prišli za per, bi poleg čisto subjektivnih vzrokov (talent, načitanost, moč oblikovanja...) jaz bogme rekel, da so prav dogodki sami iz njih naredili leposlovne ustvarjalce. Izgubljeni ljubljenski svet na oni strani oceana, z vso preteklostjo in sedanostjo, pa grenka zavest, da mu direktno ni mogoče na noben način služiti, kopicé sladkih spominov na sončne dni in ljudi v tisti smejoči se zemlji, vtisnjenih v razbolelo dušo; bolečina in radost, solze in smehljaji, — vse to je priložilo mehko umetnikovo dušo, da je skušala preliči v besede čar koščka tistega domačega življenja, od katerega se človek že bolj v letih nikdar dokončno posloviti ne more, še manj da bi ga mogel kdaj pozabiti. Morebiti košček takega dela le nekoliko olajša umetnikovo bolelost, ki korenini nekje v tistem domotožju, a se hkrati izraža v plemeniti in neizčrpni ljubezni do vsega, ob čemer se je duša v davnih dneh pojila in tešila.

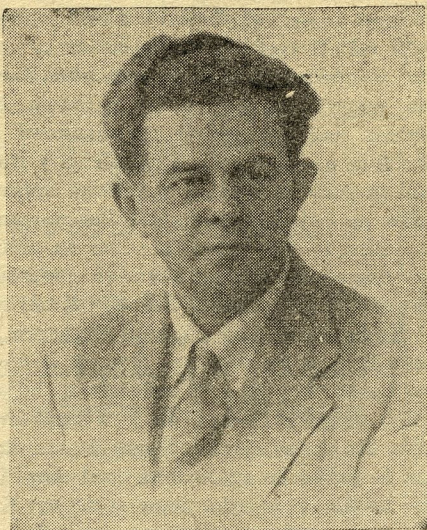
Pisatelj Marijan Marolt je stopil torej kot pripovednik s svojim prvencem pred nas. Nekoliko smo začudeni, da ni začel običajne poti preko listov in lističev, revij, zbirk krajših svojih črtic in in povesti, ampak se nam kar naravnost predstavi z obširno knjigo. Gotovo je za tako dejanje nujno potrebna dobriša mera poguma poleg vsega ostalega, da "rata" knjiga. In tega očividno Maroltu ni manjkalo. Da je dober predavatelj, organizator, pisec številnih kulturno-zgodovinskih spisov, tako doma, kakor tudi v emigraciji — nepozabna sta ostala vsem bralcem njegova spisa "Buhkando trabajo" in "Potovka", ki sta izšla v Zbornikih-Koledarjih Svobodne Slovenije; da je tajnik Slovenske kulturne akcije in urednik njenega lista "Glas", to smo tudi vedeli. Presenetil pa nas je s svojim pripovednim delom, zasnovanim nekako pred dvema letoma, ko je bil še pravi težaški delavec, a ga to ni nič motilo, da ne bi bil med opravljanjem fizičnega dela obrnil svojih misli tudi na intelektualno pot. Tako je med dolgimi vožnjami, čakalnji in teženjem snoval, gnetel in prepletal misli, ki jih je potem metal na papir... in sedaj je pred nami knjiga... Zori, noč vesela — naslov po stari božični pesmi vrhniškega šolnika in komponista Leopolda Cveka.

v nedeljo ne boš šel v kino, ampak boš odrinil tistega kovača za naše reveže, za katere si dozdaj mislil, da jih sploh ni.

To je naš Slovenski Dan: za nas, da se spoznamo in spoprijateljimo, če kdaj morda nismo dobro skupaj orali, pa za tiste med nami in v drugod po svetu, ki so naši bratje in sestre, pa trpe pomanjkanje in revščino. Dan nas vseh, naše slovenske družine v Buenos Airesu. Prijatelj, kdorkoli si, znanec ali ne, v nedeljo bi Te rad videl v Moronu, Ti krepko stisnil roko in Te pozdravil, Tebe in vse:

"BOG ŽIVI VSE SLOVENE,
POD STREHO HIŠE ENE!" ša.

S platnic nas pozdravlja vrhniška cerkev sv. Pavla, ki je središče kraja, v katerem se pretežni del zgodbe godi. To je tista Vrhniška v drugi polovici preteklega stoletja, ki se je tedaj razraščala v trg s svojo dekanijo in šolo, skozi katero so vriskali slovenski vojaki, ko so se šli tepst v laške dežele za tuje krone, kjer je prav tedaj slikal mojster Wolf in napil na ženitnimi gostaškega para značilno napitnico. "Zato vama želim, nevesti Neži in ženinu Jožetu, da bi rodila in vzredila sina, ki bo ponesel sloves imena slovenskega po vsem širokem svetu. Iz majhnih koč in revnih razmer prihajajo velikani naši slovenski..." Te vzpodbudne besede so veljale staršem našega Ivana Cankarja, katerega ime je danes res znano v špan-



Marijan Marolt,
avtor povesti "Zori, noč vesela"

skem, italijanskem, nemškem in angleško govorečem svetu.

Tam okrog Vrhniške se torej vrti naša zgodba, malo poseže še v Ljubljano, Trst in na Laško. Ne bi ji rekel roman, bolje povest. Pa še ta drugačija kakor smo je običajno vajeni: pisatelj si ne izbere ene ali malo oseb, ki bi jih potem obdelal bolj zase, ne ozira se na okolico, odkoder jih je iztrgal. Marolt je tu podal bolj prezeč življenja Vrhniške, njene okolice in ljudi pred kakimi devetdesetimi leti. Na široko jih je zagrabil v svoje sito, njihovo življenje in dogodke niza enostavno in pusti, da njegovi ljudje kar po domače kramlajo med seboj. Kakor je bila tista doba tedaj precej preprosta, tako so preprosti tudi njegovi ljudje, ki ne poznajo izumetničenosti, ne v nastopu in ne v besedi. Morebiti izstopa iz vsega tega le nekaj redkih oseb, ki so po svojem staležu višji od ostalih, pa tudi bolj zase živijo, dokler jih v zadnjem poglavju ne postavi pri polnočnici skupaj z vso zbrano sosoco, kjer je za vse enako bila oznanjena velika vest Angela z neba.

Pričakovali, skoraj zahtevali, bi od umetnostnega zgodovinarja, da bi v svoj tekst vrnil več umetnostno zgodovinskih dejstev: kdo bolj kot on bi to lahko storil. Pa nam je rešil pozabe le nekaj osebnih gest in manir slikarja fresk Wolfa, dočim je zelo dobro karikiriral šolnika in ljudskega muzika Cveka, katerega božično pesem v partituri objavlja ob koncu knjige. Mimogrede najdemo v tekstu omenjenega tudi našega škofa Barago. Med slavji na Vrhniški nam predstavi tudi mladega Josipa Jurčiča in odmev njegovega romana Deseti brat med svetno in tudi duhovno gosposko.

Dvoje vidnih niti se vleče in prepleta skozi vso povest, ki nista le značilni poti časa, v katerem se dogodki odigravajo, ampak tudi današnjega bralca opominjata in ga vodita: slovenstvo in globoka vernost, ki preko idealnega

mladeniča Primoža in mojstra Cveka prehaja že v pravo misijonstvo.

Lepa je ljubezen Reziče, ki je stanovna in trpi ter v svoji bolečini ne sprejme ponujenih izhodov.

Kdor bi iskal v Maroltovi povesti priložnih efektov, umetno grajenih vidikov in nenaravnih potekov dogajanj, bi bil ob svoj užitek. Vse se mirno odigrava, življenje je slikano domače in realistično, način razgovorov je toplo kramljalški, pa naj je to med prostimi ljudmi ali med učenejšimi duhovniki. Prav s tem je ustvaril pristno sliko tistega življenja, ki je pred onimi davnimi leti vladalo na Vrhniški z vsemi svojimi malimi jezikavostmi, zamerami, tekmovanji in tudi mnogimi dobrimi dejanji.

Maroltove osebe so dobri ljudje: dobri sosedje med seboj, poštenjaki v obrtih in trgovini, pripravljeni pomagati revežu v sili, nadutosti in sovraštva je malo med njimi. Spoštujejo božjo besedo in po njej živijo in slednjič celo one, ki so se od nje za malo časa oddaljili, skušajo privedi spet nazaj.

Svojevrsten Maroltov način pripovedovanja je vzrok, da se v začetnih poglavjih bralec bori s tekstom: privaditi se mu mora, da pride do strani, kjer te zagradi in sam vleče naprej. Morebiti bi nekoliko skrajšana prva poglavja, kjer se le preveč vleče ista zadeva o Reziči in pevskem zboru, bila boljša. So pa naslednja poglavja bolj strnjena in zato celotna podoba dogajanja jasnejša in lepša. Poglavje Viržinke je izvrstno napisano, zdi se mi le, da preveč odsekano konča; preden smo po lepem jutru in veličastni vožnji po Ljubljanci zvedeli za vsebino morda najbolj razgibanega dne, polnega možnih dogodkov, ki bi ljudi prikazali še nekoliko z druge strani, ki je ni možno razkriti na kateregaoli navaden dan, svo že v večeru in ob slovesu. Poglavje o Rossiju, zadnje strani v knjigi in smrt Žitka razodevajo veliko umetniško moč pisca.

Nekoliko moti imenovanje iste osebe z dvema imenoma: Špižnikova... Hana (str. 89), Polde... Leopold (str. 116), Meletov... Janez Nagode (str. 134); nepotrebno preskakovanje po poznejšem v preteklo dejanje (poglavje 3, str. 147). Nad vse potreben pa bi bil slovarček neznanih besed, katerih ni malo v tekstu in ki bodo neraztolmačene motile bralca. Le nekaj takih: geruž, beknititi, jeperge, interfat, havelok, flankirati, ofračem, aržet, rištenga, glenirice, borjač. Časovna barva bi povesti z izognitvijo nekaterim hudim spatenkam ne bila odvzeta, nasprotno ji niso v okras, n. pr. gvant, fremt, kušnití, kanclija, tudi "sekret" bi mogel nadomestiti drug primerno krepek izraz, kakor tudi ni nujno, da Pepe odpravi vrhniškega dekana s tistimi besedami.

Kljub tem malenkostim je pa Maroltova povest lep in vesel prinos k naši emigrantski književnosti. Spet novo izvršno delo, ki nam slika Cankarjev kraj več desetletij pred njim in nam ohranja in osvežuje spomin na nekatere naše velike može preteklosti. Ali bi nas Marolt, odličien poznavalec svoje Vrhniške in njenega življenja, ne mogel obogatiti še s knjigo iz časov, dela in življenja Ivana Cankarja?

Knjigo krasí osem celostranskih posnetkov fresk in drugih slik, med njimi dve prikazujeta slikarja Janeza Wolfa. Tisk je skoraj predoben za leposlovno delo, papir je pa dober. Knjiga v celi platneni vezavi obsega 318 strani. Primeren ovitek je delo Andreja Makeja. Na koncu manjkata slovarček neznanih besed in kazalo posameznih poglavij. Izdala in založila je delo Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu kot 12. izdanje z letnico 1956.

—jkc.

ARGENTINA

Predsednik general Aramburu je prejšnji četrtek sprejel člane Narodnega posvetovalnega odbora ter je imel z njimi razgovor o vseh aktualnih političnih, gospodarskih in socialnih vprašanjih republike. Ob tej priložnosti so člani omenjenega odbora pohvalno omenjali vsa prizadevanja vlade za udržitvev demokracije v republiki, zlasti odločitve predsednika republike, da naj člani posvetovalnega odbora predavajo o političnih vprašanjih tudi na višji vojaški akademiji, da bo častniški zbor dobil pravo demokratsko vzgojo. Nekateri člani so poročali tudi o zadržanju peronistov ter komunistov. Za peroniste so navajali, da jih je vedno manj, zlasti med delavstvom, ker isto uvideva, da vlada osvobodilne revolucije resnično varuje njegove interese, medtem pa komunisti ki so podpirali prejšnji diktatorski režim, proti vladi osvobodilne revolucije rovarijo. Udeleženci tega sestanka s predsednikom republike so po končanem razgovoru z njim zatrjevali, da so takšne konference nekaj čisto novega v argentinskem političnem življenju in samo dokazujejo, da vlada osvobodilne revolucije res preveva demokratski duh in želja, da bi argentinski narod lahko v bodoče v polni meri užival vse demokratske svoboščine.

V Argentino je dopotoval na obisk vrhovni rektor Salezijanske družbe Renato Ziggiotti. V pristanišču so ga sprejeli in pozdravili predstavniki vlade, apostolski nuncij, rektorji vseh buenosaireskih salezijanskih kolegijev s svojimi profesorji in gojenci. Vlada je vrhovnega salezijanskega rektorja proglasila za državnega gosta. Vrh salezijanski rektor bo v Argentini obiskal vse salezijanske zavode in kolegije, po vrnitvi v Bs. Aires bo pa navzoč pri slavnosti kronanja Marije pomočnice. Na slavnostnem kosilu je Rev. Renato Ziggiotti pozdravil prosvetni minister dr. Dell'Oro Maini. Zahvalil se mu je najprej za obisk, nato pa za vse veliko delo, ki so ga salezijanci opravili za vzgojo argentinske mladine, zlasti na jugu republike v Patagoniji. Prosvetni minister je v svojem govoru tudi naglasil, da ni mogoče odrekati pravice staršem, da imajo njihovi otroci versko vzgojo. Pri tem je poudaril, da podaja to izjava popolnoma se zavedajoč vse odgovornosti in ker veruje v resnico svobode in demokracije, ki sedaj vlada v Argentini. Prosvetni minister je tudi povedal, da je bil sam gojenec salezijanskega zavoda.

Častno sodišče buenosaireske mestne občine je odpustilo večje število zdravnikov v svojih bolnišnicah, ker so pod prejšnjim režimom nastopali proti svojim tovarišem.

Prosvetno ministrstvo je odredilo, da se bo letos začelo šolsko leto v Argentini dne 9. maja.

Epidemija poliomielitisa še nadalje penjeje na vsem republiškem prostoru. Njen razvoj od našega zadnjega poročila je naslednji: Od ponedeljka 9. IV. do torka 10. IV. opolnoči so v republiki ugotovili 19 novih primerov polio, 2 bolnika sta umrla. Od torka 10. IV. do srede 11. IV. je bilo oblastem prijavljenih 40 novih obolenj. V tem številu je več primerov obolenj, ki so jih prej ljudje prikrivali. Med temi novimi obolenji sta bila dva s smrtnim izidom. Od srede 11. IV. do četrтка 12. IV. je bilo 27 novih bolnikov, 1 je umrl. Od četrтка 12. IV. do petka, 13. IV. so ugotovili 18 novih obolenj za polio. En bolnik je umrl. Od petka 13. IV. do sobote 14. IV. je bilo prijavljenih 15 novih bolnikov. Umrl ni nihče. Od sobote 14. IV. do nedelje 15. IV. je bilo 16 novih primerov polio. Od nedelje 15. IV. - poned. 16. IV. ni bil prijavljen noben bolnik. Od poned. 16. IV. do torka 17. IV. je pa bilo prijavljenih 22 novih primerov polio. Tudi tega dne ni nihče umrl za to epidemijo.

Argentinske zdravstvene oblasti kljub temu, da epidemija polio vedno bolj penjeje, še nadalje izvajajo vse ukrepe, ki so bili izdani za ustavitvev te nevarne bolezni. V republiko še kar naprej prihaja iz inozemstva razni sanitetni material, prav tako prihajajo sem še vedno inozemski strokovnjaki za to bolezen. V zadnjih dneh je dopotovala v Argentino norveška sanitetna misija, ki pomaga argentinskim zdravnikom pri zdravljenju bolnikov za to hudó boleznijo. V Cordobi je bil v zadnjih dneh tudi mednarodni kongres argentinskih in svetovnih specialistov za poliomielitis. Na njem so prebrali tudi predavanje, ki ga je za ta kongres pripravil izumitelj cepiva proti tej bolezni dr. Salk v USA.

BRALI SMO...

ČASOPISNI DVOBOJ MED AVSTRIJO IN TITOVINO

Odnosi med avstrijskimi socialisti in titovimi komunisti so bili v zadnjih letih precej dobri, kar so potrjevali številni obiski avstrijskih socialističnih funkcionarjev, zlasti koroškega deželnega glavarja Wedenigga, komunističnim veljakom v Ljubljani. V zadnjih časih se je pa razmerje ohladilo. Do tega je prišlo zaradi vedno večjega dotoka prebežnikov iz Jugoslavije v Avstrijo. Niti nasilno vračanje beguncev iz Jugoslavije nazaj komunističnim nasilnikom ni doma preplašilo trepečih ljudi, da ne bi še naprej iskali možnosti za pobeg v svobodni svet. Spričo takega stanja je avstrijsko časopisje objavilo več neugodnih poročil o položaju v komunistični Jugoslaviji. Titov tisk je takoj reagiral in začel objavljati napade na avstrijske liste. Ta časopisni dvoboj med Avstrijo in Titovino se razvija naprej.

Ameriška agencija Associated Press ga je 11. aprila popisala takole:

"Avstrijsko časopisje je v zadnjih dneh objavilo več neugodnih komentarjev za Titovo vlado. Razlog za to zadržanje je treba iskati v naslednjih dejstvih: 1.) Številni protikomunisti sumijo, da se Tito, ki je v času, ko ga je Moskva kot izobčenca bojkotirala, dobil od zahoda večmilijonsko dolarsko pomoč, sedaj znova vrača v komunistično družino in v kominform. Prav tako menijo, da mu je politična zmaga nad sedanjimi kremeljskimi voditelji stopila v glavo. 2.) Številni Avstrijci so zaskrbljeni zaradi reke jugoslovanskih beguncev ki prisijo v Avstriji za azil, da bi si ustvarili tako življenje, kakršnega v Jugoslaviji ne morejo najti. 3.) Avstrijsko protikomunistično časopisje (Nadaljevanje na 4. strani)

Novice iz Slovenije

Aškerčeva Stara pravda je, kot smo že poročali, najnovejša velika skladba Matije Tomca. Napisal jo je na prošnjo Akad. pevskega zbora v Ljubljani za njegovo desetletnico obstoja. Za uglasbitev celotnega Aškerčevega teksta je Tomc rabil kakih 10 mesecev. Delo je začel komponirati dec. 1954, dokončal ga je pa septembra 1955. Kompozicijo so prvič izvajali v Ljubljani 12. marca, drugič pa 15. marca. Prvi koncert je bil v veliki unionski dvorani, drugi pa v veliki filharmonični dvorani. Oba koncerta sta bila razprodana do zadnje vstopnice. In če bi bil še tretji, bi bil verjetno tudi ta razprodan. Tako veliko zanimanje je bilo za prvo izvedbo najnovejšega Tomčevega glasbenega dela.

Odbor Akad. pevskega zbora je za svoje jubilejne koncertne nastope ob desetletnici svojega obstoja izdal obširen spored s članki, ilustracijami ter življenjepisom in sliko skladatelja Matije Tomca. Skladateljevo sliko je s člankom objavila tudi tedenska revija "Tedenska tribuna". Koncert je trajal več kot dve uri. Skladatelju je občinstvo priredilo navdušene ovacije. Dobil je tri zlate vence. Enega med njimi mu je podarila radijska postaja. Akademski pevski zbor je poleg venca podaril skladatelju Tomcu tudi še sliko akad. slikarja Božidarja Jakca, ki predstavlja slov. pokrajino pri Bizoviku s cerkvico v sredi. Pokrovitelji nad koncertom so bili rektor univerze, predsednik univ. sveta in predsednik Okr. ljud. odbora Ljubljana.

V Sloveniji delavstvo in nameščentvo 1. aprila ni dobilo plač. To pa samo zaradi tega ne, da so bili za veliko noč brez denarja. Za 1. maj pa komunisti dajo plače nameščencem že 28. aprila.

Ljubljanske cerkve so bile na veliki četrtek, petek in soboto ponoči še bolj polne ljudi, kakor pa ob drugih praznikih. Prav tako na veliko nedeljo. Zaradi izrednega navala ljudi v cerkve za velikonočne praznike so komunisti doma znova začeli divjati in ostreje nastopati proti cerkvi in duhovščini.

V železnarni v Ravnah je začela obratovati največja elektropeč v državi. Z zmogljivostjo 15 ton bo ta peč letno proizvajala 20 tisoč ton plemenitega jekla. Glavni odbor RK Slovenije je za šol-

skuhinje za minule zimske mesece določil 12.800 kg masla, 58.400 kg mleka v prahu, 52.800 kg sira. Vsa ta živila sta dali na razpolago brezplačno organizaciji CARE in UNICEF.

Umrli so. V Ljubljani: Gregor Cerkenik, žel. upok., Rozalija Novak, Ana Mušič, roj. Vidic, vdova goslarja, Viktorija Debelak, roj. Zamljen, Franc Valentinčič, Marija Levstik, roj. Kobi, vdova po žel. uradniku, Albina Gruden, Ciril Bahovec, Katarina Kvartič, Ludvik Roškar, krojaški mojster, Janez Zanoškar, Franc Zorman, upok. Ana Zupančič, ravnateljica meščanske šole v p. Antonija Štefita, roj. Šiferer, Rozalija-Marija Golobič, dr. Pavel Kanc, zdravnik, Gizela Petrič, roj. Ukmar, Ana

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

Tragična smrt Pavla Pučka

Slovenska protikomunistična skupnost v Buenos Airesu je zopet izgubila enega od svojih dobrih, zvestih in delavnih članov. V ponedeljek, 16. IV. 56 je na Avdi Gral. Paz do smrti povozil tovorni avtomobil Pavla Pučka. Pogreb bo danes na pokopališču v San Justo.

Pok. Pavle Pučko je štajerski rojak. Rodil se je 19. VIII. 1926 v Ključaroveh pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Med 2. svet. vojno so ga nacisti nasilno mobilizirali. Preživel je vse strahote vojne na bojišču v Rusiji, nato pa v Franciji. Begunska leta je preživel v Italiji. V taborišču je pridno študiral in dovršil gimnazijo. V Argentino je prišel 11. X. 1947. Namestitev je dobil v ministrstvu za javna dela. V novem naselju Luzuriaga v Ramos Mejia si je postavil ličen dom in se pred poldrugim letom poročil z gospo Anico, roj. Slemc iz Lanusa ter živel srečno življenje.

Kot navadno se je tudi v ponedeljek ob sedmi uri zvečer s tovarišem vračal z dela domov na jeeppu. Na križišču avenid Gral. Paz - Provincias Unidas in Alberdi je izstopil iz jeeppa in se poslovil od tovariša. Prekoračiti je nameraval avdo Gral. Paz, da bi vstopil v kolektiv št. 2, s katerim se je vozil do svojega doma. V tem trenutku je od zadaj pridrvel tovorni avtomobil in ga podr. Težko ranjenega in v globoki nezavesti so Pučka takoj prepeljali v bolnišnico Salaberry

Bešter, roj. Thuma, vdova po inženirju, Mila Spreitzer, Pavla Šlehta, roj. Tomažič in Ivanka Kušar, roj. Košenina v Stožicah, Barbara Telban in Sovodnja nad Škofjo Loko, Marija Valentinčič, roj. Ježek, upok. Tob. tov. v Stožicah, Ana Rožar v Zagorju ob Savi, Jožefa Golob, pos. na Brezjah, Alojzija Kušljan v Brežicah, Vidko Potokar, uslužb. avtopodjetja "Slavnik" v Kopru iz Jerderta pri Rimskih toplicah, Bruno Jeglič v Grosupljem, Franc Jug. pos. na Bregu pri Litiji, Minka Majer, roj. Kušar v Zagorju ob Savi, Jakob Vidic, žel. upok. na Polici, Amalija Miterc, roj. Pinter v Trbovljah, Franc Prosenak v Tapanju pri Slov. Konjicah, Anton Juriševič v Izoli, Albin Valenčič v Polju, Stanko Vidovic v Ptuj, Marija Čop v Kranju, Marija Vučajnik, glavna kuharica v hotelu "Korotan" v Slov. gradu, Viktor Burger v Štepanji vasi, Franc Stupica v Sodražici in Karol Supin, župnik v št. Jakobu ob Savi.

Gospod Seršen Jurij iz Morena pa je istega dne sprejel svojo mamo gospo Franciško Seršen in sestro Emilijo Seršen. Prišli sta iz Ljubljane.

Vse novodošle rojake in rojakinje prisrčno pozdravljamo in jim želimo veselje in srečno bivanje v Argentini.

OSEBNE NOVICE

Na Ezeizi sta se dne 14. aprila poročila v župni cerkvi g. Janez Gorjup, doma od Sv. Gregorija nad Velikimi Laščami in gdč. Terezija Čuk, doma iz Slovenskega Primorja. Mlademu paru sta bila za priči: Nevesti njen svak g. Štefan Svetec, ženinu pa g. Anton Kastelic, poročil ga je pa g. direktor Anton Orehar.

V župni cerkvi v Ramos Mejia sta pa stopila pred oltar v nedeljo, 15. aprila t. l. g. Pavle Novak in gdč. Marica Glavan. Za priči sta bila pri poroki nevestina sestra gdč. Tina Glavan in g. Fr. Žužek. Mladi par je poročil g. Tone Škulj, kaplan v Moronu. Novoporočencem želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

Koroška

MSGR. VALENTIN PODGORC UMRLE

Koroške Slovence je zadel hud udarec. Na veliki četrtek je v prvih jutranjih urah umrl v celovškem sanatoriju Marije Pomočnice stolni kanonik, prelat Msgr. Podgorc. Zadel ga je možganska kap. Pogreb je bil na veliko soboto, 31. marca 1956. Vodil ga je celovski škof dr. Jožef Koester, ki je bil tudi edini govornik. Prelata Podgorca so položili k zadnjemu počitku v grobnico v celovski stolnici.

Z monsignorjem Valentinom Podgorcem je legla v grob ena najmarkantnejših osebnosti med koroškimi Slovenci. Bil je neumorni delavec na verskem, kulturnem in gospodarskem polju. Pok. prelat Podgorc se je rodil 14. II. 1863 pri Sv. Neži pri Velikovu. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Celovcu. Kot bogoslovec se je zelo poglobljal v nauke cerkvenih očetov. V vsej škofiji je veljal za najboljšega poznavalca del sv. Avguština. V duhovnika je bil posvečen 10. V. 1890. Po enem letu kaplanovanja v Pliberku se je mladi Podgorc posvetil po nasvetu škofovega študija socialnih vprašanj in zadrugarstva. V ta namen je veliko potoval po Nemčiji in Franciji. Po teh študijah je bil župnik v romarski cerkvi na Višarjah, nato prefekt v Marijanišču v Celovcu in katehet na dekliški pripravnici pri uršulinkah.

Poleg vzgojnega in dušnopastirskega

Vsak teden ena

PLENIČKE JE PRALA

Pleničke je prala pri mrzlem studenc en fantič mem pride korajžen Gorenjc.

Prav milo jo vpraša, oj ljubica ti, zakaj imaš tak solzne oči.

Zakaj me sprašuješ, ko sam dobro veš,

kako je eni rožci v suhem živet, če ji ne prilivaš se pa posuši, zato imam solzne oči.

Po vrtu še lani špandirac sem šla, sem pesmice pela, vesela sem bla. A zdaj pa je konec in to me boli, zato imam solzne oči.

Preljubljeno dekle, le nič ne žaluj, poglej, sam tvoj pobič stoji pred teboj!

Obriši si solze, veselo zapoj, še danes grem v farovž s teboj!

dela se je pok. prelat Podgorc posvečal tudi pisateljevanju. Napisal je več del za vzgojo, šolo in za ljudsko versko izobrazbo. Življensko Podgorčevo delo je pa razvoj združništva na Koroškem. Že kot prefekt v Marijanišču je postal predsednik Slovenske posojilnice v Celovcu. Ustanovil in organiziral je tudi zadrugo v Sinči vasi. Kot zadrugar je pokojnik Podgorc užival velik ugled. Več občin ga je izvolilo za častnega občana. Nič manjše ni bilo Podgorčevo delo za razvoj Mohorjeve družbe. Njen odbornik je postal že leta 1906. Dve leti pozneje je bil že njen tajnik in kot tak je odločilno sodeloval pri njenem razmahu. Rajni Podgorec ima tudi največ zaslug za obnovo družbinega delovanja po II. svet. vojni. S svojim nastopom pri zaveznikih je kot upravitelj družbinega premoženja na Koroškem dosegel, da je bilo družbi vrnjeno po nacistih zaplenjeno njeno premoženje. Ko je družbeno delo steklo in bilo postavljeno na solidno podlago, je vodstvo Mohorjeve družbe predal mlajšim rokam, ki nadaljujejo Podgorčevo delo v korist slovenskega ljudstva na Koroškem.

Vse Podgorčevo delo je bilo posvečeno Bogu in slovenskemu narodu. Njegova smrt je velika izguba ne samo za slovenski živelj na Koroškem, ampak za vse Slovence. Vsi ga bodo ohranili v živem spominu.

na Pristavi v Moronu --- v nedeljo 22. aprila 1956

"Za brate, ki so naše pomoči potrebni"

Dopolodne ob 10.15 sv. maša na prostem, ki jo daruje preč. g. direktor A. Orehar. Pri maši poje Gallus. Po sv. maši: Razstava slik (Hotimir Gorazd, Ciril Skebe, Franc Vresnik). — Slovenski kvartet: Tekma trojk v odbojki (River Plate: SFZ). — Skupina otrok iz Lanusa. Slovenski pevski zbor iz San Martina. Harmony Jazz. Nagradno streljanje. Planinska vas (taborenje). Ribolov. Šaljiva pošta ... in še kaj. Poleg zgoraj omenjenih na prireditvi sodelujejo še: Svobodna Slovenija, Slovenska Dekliška Organizacija, Slovensko Planinsko Društvo, Slovenska Kulturna Akcija, Dom, Slovenski mladinski dom, Edinost, Krajevni odbori Društva Slovencev: Florida, Lanus, Ramos Mejia, San Justo in druge organizacije. Prireditve celodnevna. Za postrežbo z jestvinami in pijačo dobro poskrbljeno. Vljudno vabijo na čim večjo udeležbo.

DRUŠTVO SLOVENCEV
in sodelujoča slovenska društva

SLOVENSKI DAN

LOUIS DE WOHL

(52)

Zemlja je ostala za nami

"Iz kakšnih razlogov?" je vprašal Pranu.

"Zenskim bitjem godi sejati razdore med moškimi bitji. Njih najgloblja narava si samo želi, da bi jim čim več moških bitij dvorilo. Zato sovražijo druga ženska bitja in jim je neprimerno ljubše biti eno samo edino žensko bitje med več moškimi. Potovanje semkaj pa je bila odlična priložnost."

"Neužitne koreninice so takšne stvari," je pripomnil Pranu in vprašal: "Zakaj pa človek Marmon tega ni preprečil?"

"Ker so ti ljudje zamešali neužitne koreninice v moje jedilo," je odvrnil Marmon. "Bolan sem bil in nisem mogel vstopiti v ladjo. Vedeli pa so, da so mi znani njih nameni in da jih bom poskušal preprečiti."

"Kakšni so pa ti nameni?"

"Če hočem to pojasniti," je povzel Marmon, "moram uvodoma povedati, zakaj sem pravzaprav prišel na misel graditve ladje in poleta semkaj."

"Človek Marmon je divu odposlanec Arbolu, Beluju in Varulu dejal, da je na zemlji zavzemal položaj, ki je bil svojevrsten in tudi drugačen od položaja drugih treh zemljanov. O tem in o svojem načrtu graditve ladje pa želi — tako je dejal človek Marmon — govoriti samo pred visokim svetom. In člo-

vek Marmon je sedaj pred visokim svetom."

"Na zemlji," je pričel Marmon, "poznamo mnogo svetov in tudi svetov vseh mogočih vrst. So taki, katere izbere ljudstvo — pri tem pa ljudstvo nikoli ne ve in si tudi ne zna samo pojasniti, da mu je prav za prav le drobna pest zarotnikov postavila takšne svete v izvolitev. So tudi taki sveti, pri katerih čast vladanja prehaja od očeta na sina ali hčer, čeprav morda spadajo med najbolj neumne namesto med najbolj pametne ljudi. Poznamo pa tudi svete, ki so prišli na vodstvo države s pomočjo odločnih, slepo verujočih ljudi, s silo in močjo. Z nasiljem in močjo se tudi obdrže na vodstvu države."

Ker je pa za takšno vodstvo vseeno potreben nek stalen napor, predstavlja takšna oblika vladavine še vedno in sorazmerno doslej najboljše in najuspešnejše. Jaz osebno ne pripadam nobeni izmed teh treh skupin; le malo ljudi ve zame in večina niti za ime ne. Kljub temu pa je moj vpliv na Tri-Barki neprimerno večji kakor mnogih teh vlad. Pogosto me celo posamezne vlade prosijo za svet in ni ga pravzaprav med vladajočimi, ki še ne bi slišal mojega glasu."

Počasi je Marmon z očmi obšel ves krog sedečih Marsovcev, ki so molčali.

"Bojevit je duh zemlje", je nadaljeval. "Najbolj časte in proslavljajo moče, ki so si izbojevali zmago, dobili vojno ali zasedli drugo deželo. A za takšne ljudi danes ni več mesta na zemlji, kajti ta se je razdelila v dva tabora, sovražno si stoječa drug proti drugemu. Oba imata doslej na zemlji nepoznane sile, ki izvirajo iz sprostitve jedrske energije. Vsakdo izmed njih ve, da ne more napasti drugega, ker bi pri tem svoja lastna mesta izpostavil atomskim bombam nasprotnika. Kot požrešne živali si zreta drug drugemu v oči in vsak trenutek lahko pričakujemo nepregledno nesrečo: podobno kot živali se tudi ljudje spopadejo med seboj že ob sami misli, da jim grozi napad. Skupina posameznikov pa je našla izhod v misli: ako nam uspe zasesti kak drug planet, se bo morda splošna napetost pomirila. S tem bi najprej ustregli Velikim, torej najbolj bojevitim med ljudmi, ker bi jim dali delo: nek drug planet bi lahko opustošili namesto svojega lastnega, drugič pa bi še vedno bilo mogoče, da bi na tem planetu živel misleča bitja, katerih iznajdbe bi mogli s pridom uporabiti, njih planetne zaklade pa izrabiti. Izmed vseh planetov je prišel kot prvi v poštev prav Fanu. Človeška znanost je sklepala, da so življenjski pogoji na Fanu najbolj podobni zemeljskim. Tako je prišlo do načrta o zavzetju Fanuja."

Spet se je ozrl Marmon okrog sebe. Poslušali so sedeli kakor ukovani.

"Brez odlašanja so začeli načrt spreminjati v resnico," je povzel Marmon. "Raketne ladje naj bi služile za vseмирske ladje. Govora je bilo že o postavitvi vseмирske postaje izven zemeljskega območja, skratka — vprašanje je samo še nekaj zemeljskih let, morda celo mnogo manj, ker ljudje so zelo hitri — in glavni, samo na Fanu koncentrirani napad se bo izvršil. Zvedel sem za ta načrt in sklenil, da ga preprečim. In to čisto sam."

"Zakaj?" je povsem mirno vprašal Pranu.

"Ker se mi smilijo ljudje, ki bodo v milijonih padli kot žrtve častihlepnosti svojih bojaželjnih voditeljev. Sklenil sem, da moram napad na Fanu preprečiti, pa sem zato pričel z gradnjo vseмирske ladje, ki bi prej dospela na Fanu kakor raketne ladje. Pri tem sem seveda potreboval sodelavcev, ki so vsekakor mogli škodovati mojim načrtom. In tako se je tudi zgodilo. Moje načrte so sprejeli za svoje in poskusili vse, da bi se me iznebili. Da, šli so celo tako daleč in se postavili v službo ene izmed borečih se strank; tako je bilo navsezadnje odločeno, da bo prva vožnja pravzaprav samo špijonaža."

"Prav tega je zemljan Brandeis obtožil nas," je odvrnil Pranu.

"Razumljivo," je smeja se dejal Marmon, "kajti na zemlji velja za dobrega politika tisti, ki drugega obtoži tega, ker bi rad sam storil."

V tem se je vrnil Arbol. Pranu ga je

pogledal in Arbol je dejal:

"Ranjeni človek bo živel in druli ga bodo čuvali."

"Dobro je tako," je spregovoril Pranu; "zemljan Marmon naj govori naprej."

"Ko sem se danes srečal z njimi, nisem govoril o ničemer drugem kakor o prepotrebni osvojitvi Fanuja. Eden med njimi je že izdelal načrt, kako se polastiti marsovskega vseмирskega ladjevja."

"Iz kakšnega razloga pa je zemljan Marmon prišel k nam?" je vprašal Pranu. "In kakšen je njegov načrt?"

Zdelo se je, da je mali sivi možič sam v sebi zrastle: "Prišel sem pred visoki svet Tri-Fanuja s prošnjo, naj zasede naš planet," je poudaril slovesno. "Trenutno še prekašajo Fanu-du zemljane, a v nekaj letih bo drugače. Tedaj bo prepozno in katastrofe ne bo mogoče več preprečiti. Danes pa bi Fanu-du z lahkoto uspeli pri zasedbi zemlje in tako mojemu ubogemu planetu dali takšno vodstvo, kakršnega tako nujno potrebuje. Kot zastopnik zemlje prosim Fanu za pomoč!"

Nastal je dolg premor.

Končno je Pranu vprašal: "Človek Marmon je pričakoval obisk naših odposlancev in te nase opozoril. Kako je to mogoče?"

"Komur je na brigi usoda planetov," je takoj odvrnil Marmon, "ima oči in ušesa v svojem srcu, da tako mogoče vi-

SLOVENCJI PO SVETU NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

USA

V Clevelandu sta se poročila v soboto 14. aprila v cerkvi sv. Vida g. Anton Štepec in gđc. Martina Gazvoda.

V Cleveland je prispel 5. aprila iz Ježice Janez Sever, sin g. Franceta Severtja.

V Clevelandu bodo imeli 20. maja v župniji sv. Vida slovensko novo mašo. Imel jo bo Anton Rebol, ki je prišel v Severno Ameriko k očetu s svojo materjo in tremi brati iz Šmartna pod Šmaro goro leta 1939. Pred dvema letoma je imel v isti cerkvi novo mašo tudi njegov brat Franci. Sedaj je misijonar na Formozi. Kakor Francetu Rebolu, bo tudi novomašniku Antonu Rebolu govoril slovenski novomašni govor škof dr. Gregorij Rožman, angleški govor bo pa imel slovenski ameriški rojak g. Pevec.

Slovenski pevski zbor "Korotan" je imel 8. aprila t. l. popoldne koncert v dvorani Slov. narod. doma v Clevelandu. Na sporedu so bile naslednje narodne in umetne pesmi: Žirovnik; Rože je na vrtu plela; Zdravko Švkaršič: Pojdam u Rute; Josip Verbič: Vasovalec; Ciril Pregelj: Venite rožice moje; Vinko Vodopivec: Svarjenje; Marko Bajuk: Sen

pomladi; Matija Tomc: Oj te mlinar; Zorko Prelovec: Moja kosa je križavna; dr. A. Schvab: Na lipici zeleni; dr. Franca Cigan: Na ves; dr. Fr. Kimovec: Marko skače; Matija Tomc: Šopek narodnih pesmi; A. Hajdrich: Luna sije; Rado Simoniti: Lastovkam; Vinko Vodopivec: Pobratimija; Ivan Zorman: Oj večer je že, A. Medved: Nazaj v planinski raj; Matija Tomc: Vlani. Pod vodstvom pevovodje Metoda Milača in ob spremljavi na klavirju gđc. Marije Sobolevske so program izvajali moški, mešani in ženski zbor. Kot solista sta nastopila: Baritonist Jože Dovjak in sopranistka Mimi Veider.

KANADA

Slov. župnija Marije Pomagaj v Torontu je imela ob koncu jan. t. l. 266 družin; odraslih župljanov je bilo 777, otrok do 16. leta pa 340. Skupaj 1.117 župljanov. V letu 1955 je bilo v tej župniji 55 krstov, 29 porok, smrtnih primerov 1, birmancev je bilo 6, od teh ena odrasla birmanka. Kronist v Božji besedi pripominja, da se je pri štetju oziral samo na tiste Slovence, ki več ali manj redno obiskujejo slovensko mašo in cerkev ter župnijo dejansko podpi-

Paraguay stavi vse svoje upe za dvig lastnega gospodarstva in napredek dežele — kateri nekateri krogi pripisujejo skoraj 100 let zaostanka v primeri z drugimi deželami — v osebo novega direktorja Centralne paraguajske banke Gustava Storma. Ta je doslej že uknil dovoljenja za uvoz vseh predmetov, ki niso življenjsko potrebni, da tako prihrani vsaj nekaj dolarjev. Prišel pa se je pogajati tudi s tujimi državami v svrhu investicije kapitala,

katerega del bi država uporabila za gradnjo cestnega omrežja. Poleg silne inflacije — 34 pesov je 100 guaraníjev — je samo 1% izmed 50 mil. ha zemlje obdelan. Dve tretjini gozda, ki predstavlja 54% celotne površine, sploh ne izrabljajo. — Eden prvih Stormovih ukrepov je bilo razrednotenje guaranija, ki je napram prejšnjemu kursu 21 za dolar šel na 60:1 uradno, medtem ko na črno teče malo pod 100.

V palači francoskega fin. ministrstva se je te dni pričela uvodna gospodarska konferenca nekaterih evropskih držav na zahodu o povečanju trgovine z Argentino, ki je že v začetku marca predložila tem državam svoj načrt trgovanja. Načrt obsega naslednje: 17 zahodno - evropskih držav in 5 držav za železno zaveso naj se med seboj dogovore o možnostih večstranskih mednarodnih trg. pogodb, katerih osnova bi bil arg. izvoz v teh 22 dežel. Izkupiček arg. izvoza v katero koli izmed teh držav bi Argentina lahko porabila za uvoz iz katere koli države med 22, ne pa nujno iz tiste, v katero je izvozila zaželeno blago. Praktično bi vsa zadeva tekla n. pr. takole: Argentina izvozi v Francijo volno in zanjo dobi na razpolago dolarje v Franciji, uvozila pa bi stroje iz Zah. Nemčije. Te stroje bi plačala Nemčija iz dolarjev, zasluženih v Franciji, ali pa z blagom, ki ga bo Francija dobavila Nemčiji, pri čemer arg. izkupiček od volne pobere Francija. — Ker je pa vključenih 22 držav, so možnosti medsebojnega zamenjavanja silno pestre in številne. Trenutno pa so še vsi strokovnjaki na tem področju mnenja, da bo preteklo še precej časa, preden bi se mogla začeti takšna večstranska trg. mednarodna politika.

V palači francoskega fin. ministrstva se je te dni pričela uvodna gospodarska konferenca nekaterih evropskih držav na zahodu o povečanju trgovine z Argentino, ki je že v začetku marca predložila tem državam svoj načrt trgovanja. Načrt obsega naslednje: 17 zahodno - evropskih držav in 5 držav za železno zaveso naj se med seboj dogovore o možnostih večstranskih mednarodnih trg. pogodb, katerih osnova bi bil arg. izvoz v teh 22 dežel. Izkupiček arg. izvoza v katero koli izmed teh držav bi Argentina lahko porabila za uvoz iz katere koli države med 22, ne pa nujno iz tiste, v katero je izvozila zaželeno blago. Praktično bi vsa zadeva tekla n. pr. takole: Argentina izvozi v Francijo volno in zanjo dobi na razpolago dolarje v Franciji, uvozila pa bi stroje iz Zah. Nemčije. Te stroje bi plačala Nemčija iz dolarjev, zasluženih v Franciji, ali pa z blagom, ki ga bo Francija dobavila Nemčiji, pri čemer arg. izkupiček od volne pobere Francija. — Ker je pa vključenih 22 držav, so možnosti medsebojnega zamenjavanja silno pestre in številne. Trenutno pa so še vsi strokovnjaki na tem področju mnenja, da bo preteklo še precej časa, preden bi se mogla začeti takšna večstranska trg. mednarodna politika.

Vodstvo slovenske župnije Marije Pomagaj je začelo zbirati prispevke od iskati posojilo za povečanje dosed. župnijske hiše odn. za nakup nove v bližini cerkve. Sedanja je premajhna.

BRALI SMO...

ČASOPISNI DVOBOJ MED AVSTRIJO IN TITOVINO (Nadaljevanje z 2. strani)

je besno zaradi napadov, ki prihajajo nadenj s strani jugoslovanske vlade in tiska.

Jugoslovani, ki iščejo azil v Avstriji, so postali najtežje breme vsega begunskega problema. Od 194 beguncev iz komunističnih držav, ki so tekom enega meseca iskali zatočišče v Avstriji, je bilo 125 Jugoslovancev. Razen tega prekoračuje avstrijsko mejo na ducate Jugoslovancev, ki uradno sploh ne prosijo za pravico azila. Jugoslovanski begunci se brez izjeme pritožujejo nad izredno slabimi življenjskimi razmerami in nad komunističnim režimom v Jugoslaviji.

Titova vlada in od vlade dirigirano jugoslovansko časopisje sta kritizirala in napadli poročila, ki jih je objavilo avstrijsko časopisje o begunskem problemu ter o sedanjem položaju v Jugoslaviji, ki sili toliko ljudi na pobeg iz domovine. Avstrijska vlada je sporočila beograjski vladi, da je v Avstriji tisk svoboden in zaradi tega vlada nad njim ne more izvajati nobene kontrole. Avstrijsko časopisje pa svetuje Titu, naj se briga raje za svoje lastne zadeve in naj podeli svoji deželi malo svobode in v njej ustvari blagostanja.

Socialdemokratski list "Neue Zeit" v Grazu je obtožil Titovo vlado, da boluje za "političnim megalomanstvom" ter poudarja, da prav to ovira razvoj prijateljskih odnosov z Avstrijo. Socialdemokratsko glasilo na Koroškem pa pravi: "Jugoslavija je komunistična država, ki tvori most do Moskve, po katerem bo lahko odhajalo tja 100 severnoameriških tankov in 16 ladijskih pošiljk pšenice, ki jo je sprejel Tito samo zaradi strahu pred svojimi moskovskimi prijatelji, s katerimi je zrasel in katerih jezik tudi govori. Zahodnim državam ne preostaja ničesar drugega, kakor da s polnim gnevom in jezo opazujejo, kaka se ljubavnik, za katerega so se tako borile, znova vrača v naročje Moskve. Poročnega darila pač na noben način ne sme dobiti."

TULIPAN

Calle LINIERS 191
T. E. 97-2013 97-6837

Paketi; Trgov. in privatne zveze; Prevodi in nabava dokumentov; Zastopstvo inozemskih tvrdk; Dajemo na razpolago telefon za privatne in trgovske zveze.

Peter Rant

CONTADOR PUBLICO NACIONAL
TRADUCTOR PUBLICO
GRANADEROS 61
T. E. 66-0818

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Victor Martínez 50, Buenos Aires,
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 498945	

Kanada je prodala 15 mil. bushelov pšenice (1 bushel — 27,2 kg.) Zah. Nemčiji. Istočasno so angl. časopisi javili, da je predviden izvoz 7,5 mil. bushelov v ZSSR, in sicer preko pristanišč Vladivostok in Nahodka. — Kanad. trgovin. pa je objavil, da bo Kanada dobavila ZSSR najmanj 44 mil. bushelov v teku treh let.

Henry Ford II je izjavil, da je Fordova skupina investirala skupno v raznih državah na svetu za 500 mil. dol. v obliki tovarn in strojev. K tem 500 je treba prišteti še glavno investicijo 3750 mil. dolarjev v USA.

Predsednik sev. amer. sindikata avtomobilskih delavcev Walter Reuther je v posebnem pismu predlagal, naj bi USA skozi 25 let odtegovala 2% od svojih bruto dohodkov — približno 8 milijard dolarjev letno ter jih uporabile za pomoč zaostalim državam. Na tak način bi te dežele prejemale dvakrat toliko pomoči kakor doslej. Po Reutherjevem menju bi bilo prav, ako bi tudi ZSSR sklenila nekaj podobnega.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zaradi celodnevne prireditve na Pristavi v Moronu bo v nedeljo 22. aprila t. l. pisarna Društva Slovencev zaprta.

OBVESTILA

Občni zbor Družabne pravde bo v nedeljo, 6. maja v prostorih J. O. C. na Diaz Velez 3817 ob pol deseti uri. dop. Točno ob deveti uri bo istotam maša za udeležence občnega zbora.

Družabna pravda
Sestanek slovenskih akademikov bo 28. aprila t. l. ob 7. uri zvečer na Victor Martinez 50. Na sporedu je zanimivo predavanje. Vsi lepo vabljeni. Odbor.

Pouk v slovenskih tečajih se bo zaradi otroške paralize pričel tedaj, kadar se bo pričel pouk v argentinskih šolah — po dosedanjih objavah 9. maja. Otroci posameznih tečajev naj pridejo k pouku isti dan v tednu, kakor doslej.

Mladinski dom priredi za svoje člane in prijatelje izlet na salezijansko stančijo v Uribellarejo pri Lobosu v nedeljo 29. aprila. Udeležbo naj sporočijo do nedelje 22. apr. zvečer. Odhod ob 8ih zjutraj iz Mladinskega doma.

Odbor Kegljaškega kluba vabi svoje člane, da se vsi udeležijo prireditve Slovenskega dne na pristavi v Moronu v nedeljo, 22. aprila t. l.

BULGANIN IN HRUŠČEV V LONDONU

(Nadaljevanje s 1. strani)

članice Bagdadskega pakta, obrambne zveze Turčije, Anglije, Iraka, Perzije in Pakistana proti ruski nevarnosti. Pri tem je zanimivo to, da so azijske članice te obrambne zveze prav v tisti interesni sferi, ki je bila razdeljena med Anglijo in Rusijo l. 1907, ko je carska Rusija pristopala v Veliko antanto. ZDA niso članice te zveze (še ne), dahi si to žele vsi člani te skupine, toda prav na to konferenco in na predvečer londonskih razgovorov so Amerikanci poslali zelo močno skupino opazovalcev, ki tudi res nastopajo zelo odločno. Poleg tega je ta konferenca v Teheranu prav v času, ko je kriza med Egiptom in Izraelom prišla na višek in velik del krivde za to krizo pripisujejo v Londonu Amerikancem. Bagdadski blok, ki ga je zvarila Anglija, je sicer služil res da obrambi proti sovjetskemu pritisku s severa, obenem pa je bil tudi zaščita angleških petrolejskih polj v Iraku in Perziji. Arabski blok, ki ga vodi Egipt, pa je po mnenju londonskih komentatorjev služil obrambi ameriških petrolejskih polj zlasti v Saudovi Arabiji.

Oba bloka, bagdadski in egiptski, sta v veliki krizi in sovjeti so vse storili, da so to krizo še napihili. Na odru se sicer razvija borba za obstanek židov-

ske države v Palestini, sovjeti pa so vrgli v to napetost bakljo, gotovo še ne z namenom, da bi tam izbruhnila tretja svetovna vojna, pač pa, da tekmo za posest petrolejskih polj razvnamejo tako, da bi razbili enotnost med Anglijo in ZDA in s tem podrli ves ameriški obrambni sistem v Evropi, Afriki in Mali Aziji.

Priprave na prvo rusko-angleško alianso 1907 so trajale več ko 15 let, sedanjí obisk sovjetskih državnikov v Londonu tudi ni zamišljen tako, da bi kar čez noč preobrnil smer angleške mednarodne politike. Toda Nemčija bo prej ali slej dosegla zedinjenje in to se bo moglo zgoditi samo s pristankom Sovjetske zveze. In ko se bo to zgodilo, se bo obliče sodobne Evrope zelo spremenilo. Bismarck je obvladal Evropo s pomočjo Rusije, in ko je Anglija vladala nad Evropo, je imela ob sebi pomoč ruskih carjev.

Moskva nadaljuje s politiko snovanja svoje fronte proti ZDA na svoji poti za oblast nad vsem svetom. Angliji prinašata Bulganin in Hruščev prvo ponudbo, v Moskvi pa med tem že čakajo odpotniki nemške vlade.

Zdi se, da so (javne) karte ameriške politike proti tem spletkam tokrat razmeščene v Španiji, v Afriki in Mali Aziji.

Ciudadelski Oder

Nedelja, 29. aprila 1956 — ob 18 uri

Joka Žigon:

"KADAR SE UTRGA OBLAK"

DRAMA V TRESH DEJANJIH

Igrajo:

Blejčeva, Novak, Grumova, Urh, Hribovšek, Kastrevc, Perharič

Režiser: I. Špeh — Scenograf: V. Petkovšek

VSTOPNICE: v predprodaji v Ramos Mejía, Av. de Mayo 693 (T. E. 658 - 4026) por \$ 7 — 6 — 4.

deti in slišati, kar je drugim pridržano."

Pranu je poslušal in postrani obrnil glavo. Zdelo se je, da ga je Marmonov odgovor pomiril. "Polni zaskrbljenosti smo sledili človeškim poizkusom z atomsko energijo," je dejal. "Ko pa smo Fanu-du odkrili skrivnost vseмирskih poletov, nas je zajela moč postave, katero je postavil Am sam s posredovanjem duha Am-Sao-ja, njegovega najvišjega služabnika na Tri-Fanu. Postava pa se glasi: "Prepustite planet Barka samemu sebi."

Marmon je pritrdil: "Amove postave vsekakor ne smemo prekršiti," je slovesno nadaljeval, "in šele sedaj razumem, zakaj Fanu-du že zdavnaj niso pristali na zemlji. Sedaj pa..."

"Pravijo, da so ljudje nekoč tako postavili prekršili, ker jih je naščuval Am-ba Om-bal," je povzel Pranu. "Tako se ne smemo čuditi, da so izpostavljeni velikim težavam in da je njih duh tako spremenjen, da sami proti sebi rohne."

"Am-ba Om-bal," je odvrnil Marmon mirno, "je pripovedka za otroke, je pravljica, ki jo samo še otroci in pa taki, ki so kakor otroci, še verjamejo. Izvira pa še iz časa, ko so ljudje poskušali zvaliti krivdov svojih napak na druge. To je tudi ena izmed njihovih navad. Visoki svet na Tri-Fanu pa ne sestavljajo otroci, ampak modri divji. In tole, bi rad dejal visokemu svetu: jasno je, da Amove postave ne smemo prekr-

šiti, prav tako pa je tudi jasno, da neka postava ne more veljati za vse večne čase."

"Kako si to zamišlja človek Marmon?" je sila pozorno vprašal Pranu. "Postava je stopila in veljavo šele tedaj, ko so Fanu-du iznašli način pošiljanja ladij v vsemirje," je Marmon nadaljeval ostro in jasno, "potemtakem šele tedaj, ko je pred tem pretekla že dolga doba razvoja. Poleg vsega gre pri tej postavi še za časovno odmerjeno, ne pa za večno postavbo. Kar pa je časno, se tudi enkrat konča. Ta konec pa je sedaj nastopil, ko so tudi ljudje iznašli svoje vsemirske ladje. S tem je postal neizogiben promet med obema planetoma. In s prihodom prvih ljudi na Tri-Fanu, je postava prenehala biti veljavna, ker je že zastarala."

"Tehtno je sicer to mišljenje," je počasi dejal Pranu, "pa ne nudi nikake gotovosti, da je res tako. Je samo sklepanje, sicer zelo logično. Že sam sem o tem vprašal Am-Sao-ja, a Am-Sao je samo ponovil že izrečeno postavbo: "Postava na Tri-Fanu se glasi: "Prepustite planet Barka samemu sebi!"

Kakor da bi se nove sile vtile v njegovo telo, se je Marmon zravnal. "In dalje?" je vprašal na glas, "ali ni visoki svet sporočil Am-Sao-ju, da so prispeli na Fanu ljudje? Ali mu ni zastavil vprašanja, ako bi morda le ne kazalo spremeniti postavbo?"

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da se je dne 16. aprila 1956 na poti iz službe domov smrtno ponesrečil naš ljubi mož, sin in brat

gospod PAVEL PUČKO,

uradnik Ministrstva za javna dela v Buenos Airesu.

Pokojnega, ki je bil vzoren katoliški mož in naš zvesti član, ohranimo v San Justo.

Vsem, ki ste našega ljubega Pavleta poznali, ga priporočamo v molitev in blag spomin.

Žalujoci:

Zena Ana, roj. Slemc; oče Martin Pučko, mati Elizabeta, roj. Hrovat, sestri Tilka in Marija in brata Janez ter Peter — salezijanec

San Justo - Ključarčevci pri Sv. Tomažu pri Ormožu
Zg. Brnik - Oytos (California), 19. IV. 1956.

Dne 16. aprila 1956 je umrl na posledicah prometne nezgodbe član Društva Slovencev

gospod PAVEL PUČKO,

uradnik Ministrstva za javna dela v Buenos Airesu.

Pokojnega, ki je bil vzoren katoliški mož in naš zvesti član ohranimo v trajnem spominu in molimo za večni pokoj njegove duše.

Društvo Slovencev

Buenos Aires, 19. aprila 1956.

V globoki žalosti sporočamo svojim sorodnikom, znancem in prijateljem, da je 25. marca umrla v Iški vasi naša dobra mamica

Marija Šteblaj

v 89 letu svoje starosti.

Maša zadušnica se bo brala v nedeljo 22. aprila ob pol 9 v župni cerkvi v San Justu.

V molitev jo priporočajo:

Franc Šteblaj, sin,
Marija, por. Škraba, Ivana, por. Grmek,
Alojzija, por. Virant, hčerke.

Iška vas, Buenos Aires,
Barberton in Lorain (USA)